

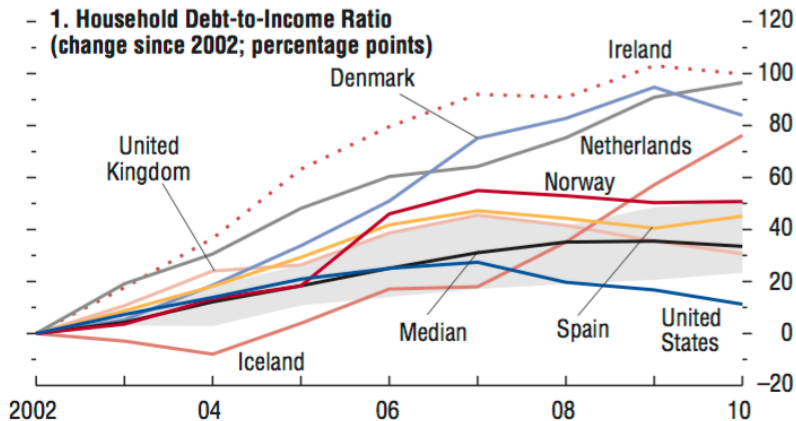
Pension, gæld og opsparingsincitamerter

Henrik Yde Andersen

Copenhagen Business School og Danmarks Nationalbank

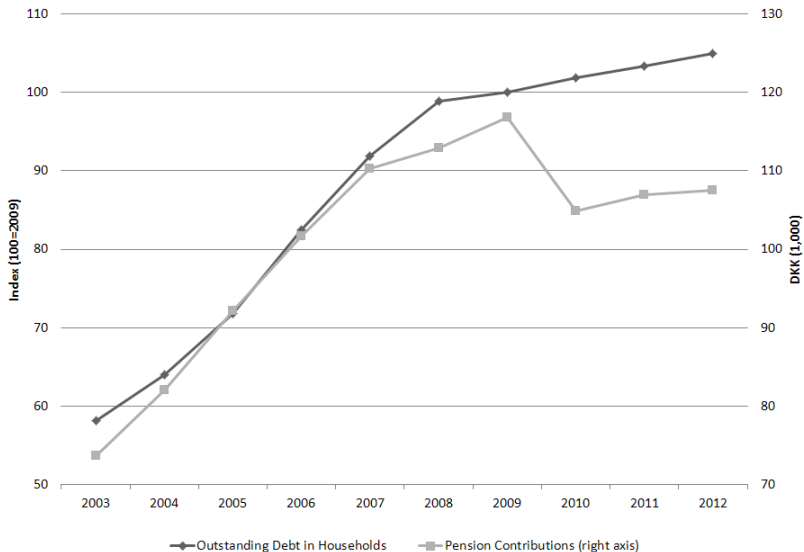
Koldingfjord 2018

Husholdningernes gæld

Kilde: IMF (2012)

Gæld og pensionsbidrag

Kilde: Danmarks Statistik, Forsikring og Pension

Forskningsspørgsmål

Har skatteregler på pension (skattefradrag) betydning for gælden?

skattefradrag $\downarrow \implies$ pensionsbidrag $\downarrow \implies$ afdrag på gæld \uparrow

Oversigt

Litteratur

Mit bidrag

Resultater

Konklusion

Oversigt

Litteratur

Mit bidrag

Resultater

Konklusion

Påvirker skatteincitamentet individets opsparing?

1. Massiv forskning i USA gennem 1980-90'erne

- ▶ Teorien uklar (substitutions- vs. indkomsteffekter)
- ▶ Et empirisk spørgsmål
- ▶ Modsatrettede konklusioner pga. ringe data
- ▶ Svært at håndtere endogenitetsproblemer i US studier

2. Ny forskning baseret på danske registerdata

- ▶ Stor fortrængningseffekt (Chetty et al., 2014)
- ▶ Forbrugere flytter opsparing fra likvide konti til pensionskonti

Påvirker skatteincitamentet individets opsparing?

1. Massiv forskning i USA gennem 1980-90'erne

- ▶ Teorien uklar (substitutions- vs. indkomsteffekter)
- ▶ Et empirisk spørgsmål
- ▶ Modsatrettede konklusioner pga. ringe data
- ▶ Svært at håndtere endogenitetsproblemer i US studier

2. Ny forskning baseret på danske registerdata

- ▶ Stor fortrængningseffekt (Chetty et al., 2014)
- ▶ Forbrugere flytter opsparing fra likvide konti til pensionskonti

Påvirker skatteincitamentet individets opsparing?

1. Massiv forskning i USA gennem 1980-90'erne

- ▶ Teorien uklar (substitutions- vs. indkomsteffekter)
- ▶ Et empirisk spørgsmål
- ▶ Modsatrettede konklusioner pga. ringe data
- ▶ Svært at håndtere endogenitetsproblemer i US studier

2. Ny forskning baseret på danske registerdata

- ▶ Stor fortrængningseffekt (Chetty et al., 2014)
- ▶ Forbrugere flytter opsparing fra likvide konti til pensionskonti

Oversigt

Litteratur

Mit bidrag

Resultater

Konklusion

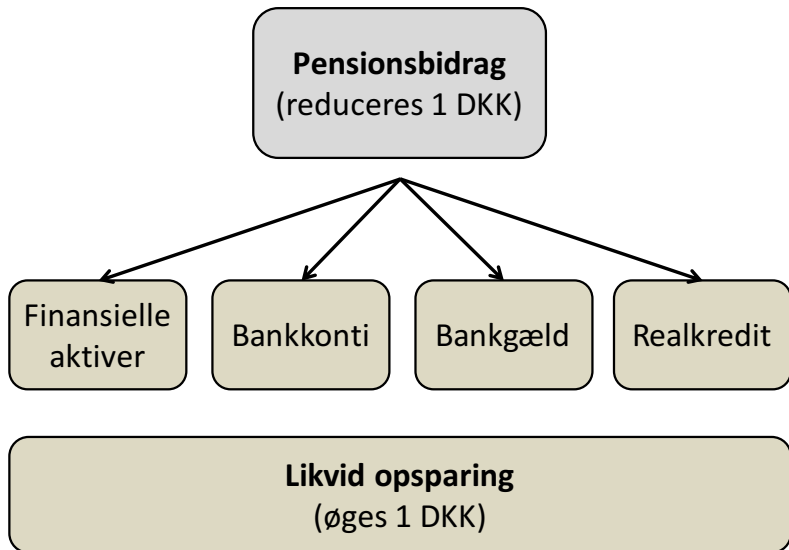
Kan vi dekomponere fortrængningseffekten?

Pensionsbidrag
(reduceres 1 DKK)

Likvid opsparing
(øges 1 DKK)

Kan vi dekomponere fortrængningseffekten?

Kan skattefradrag på pension forklare udviklingen i gæld?

1. Identificer årsagssammenhæng vha. dansk skattereform
2. Udnyt høj kvalitet og detaljeringsgrad i registerdata
3. kvantificer opsparingsadfærd

Introduktion af fradragsloft over ratepensionsbidrag

1. Identificer årsagssammenhæng

- ▶ Naturligt eksperiment
- ▶ Sammenhold adfærd fra to grupper af forbrugere
- ▶ Kun den ene gruppe forventes påvirket af fradragsloftet
- ▶ Grupperne er sammenlignelige i øvrigt

Bidrag til ratepension $>$ DKK 100.000 (behandling)

Bidrag til ratepension $<$ DKK 100.000 (kontrol)

Reformeffekt = $\text{bidrag}_{\text{behandling}} - \text{bidrag}_{\text{kontrol}}$

Introduktion af fradragsloft over ratepensionsbidrag

1. Identificer årsagssammenhæng

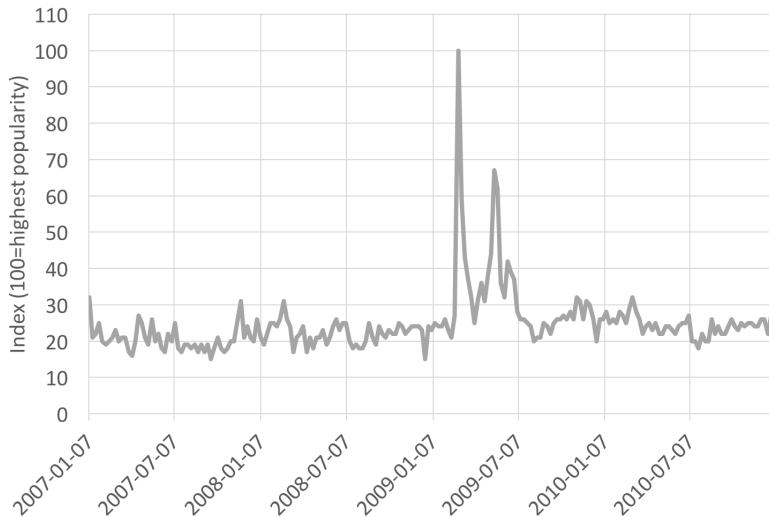
- ▶ Naturligt eksperiment
- ▶ Sammenhold adfærd fra to grupper af forbrugere
- ▶ Kun den ene gruppe forventes påvirket af fradragsloftet
- ▶ Grupperne er sammenlignelige i øvrigt

Bidrag til ratepension $>$ DKK 100.000 (behandling)

Bidrag til ratepension $<$ DKK 100.000 (kontrol)

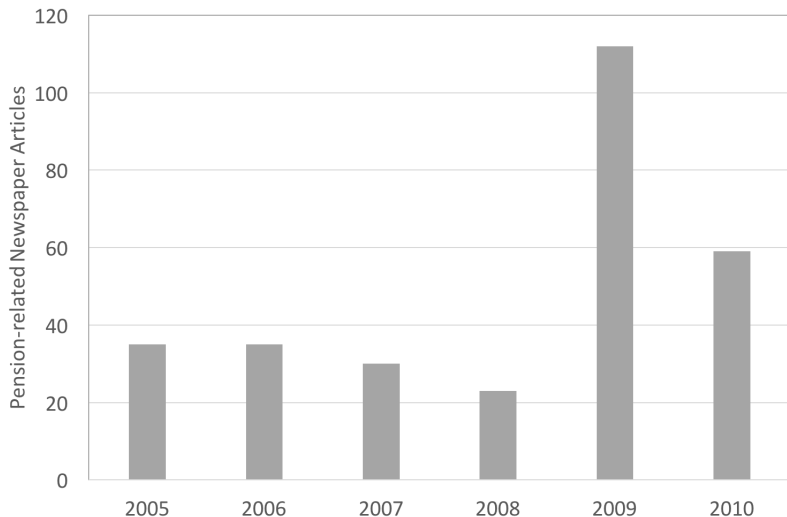
Reformeffekt = $\text{bidrag}_{\text{behandling}} - \text{bidrag}_{\text{kontrol}}$

Internetsøgninger om pension

Kilde: Google Trends

Antal avisartikler om pension og skattefradrag

Kilde: INFOMEDIA

Oversigt

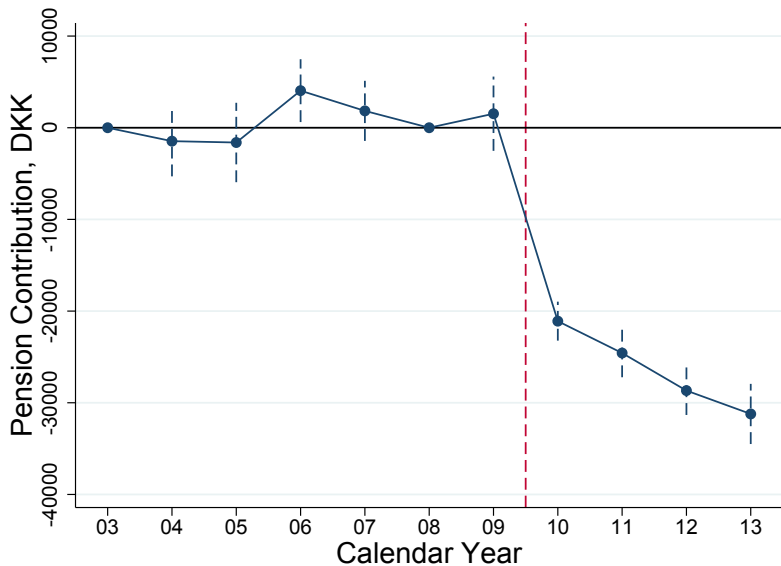
Litteratur

Mit bidrag

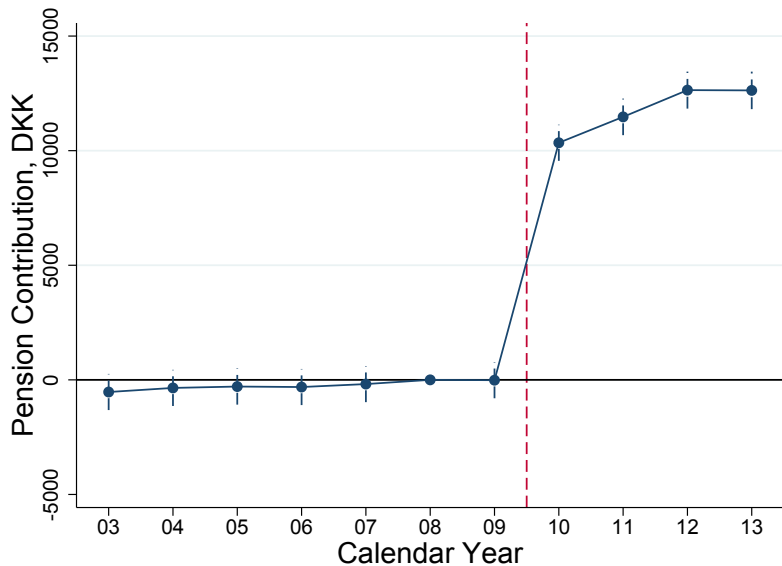
Resultater

Konklusion

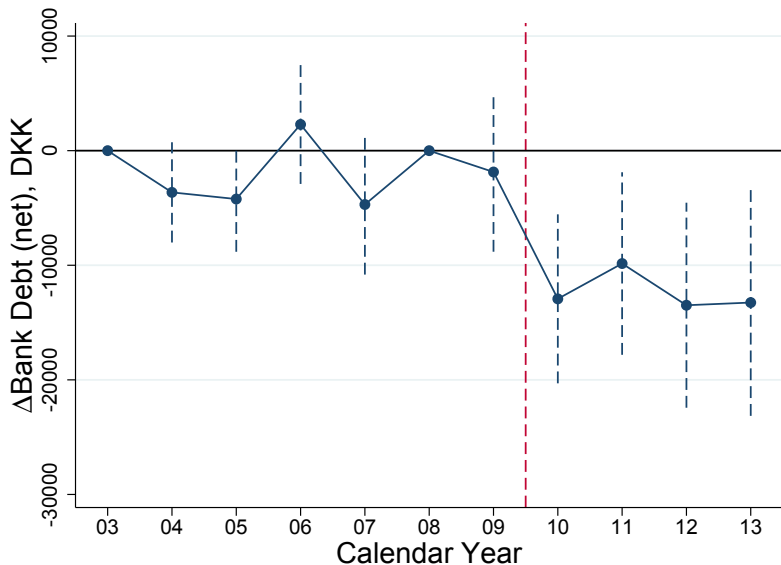
Bidrag til ratepension, reformeffekt

Bidrag til livrenter, reformeffekt

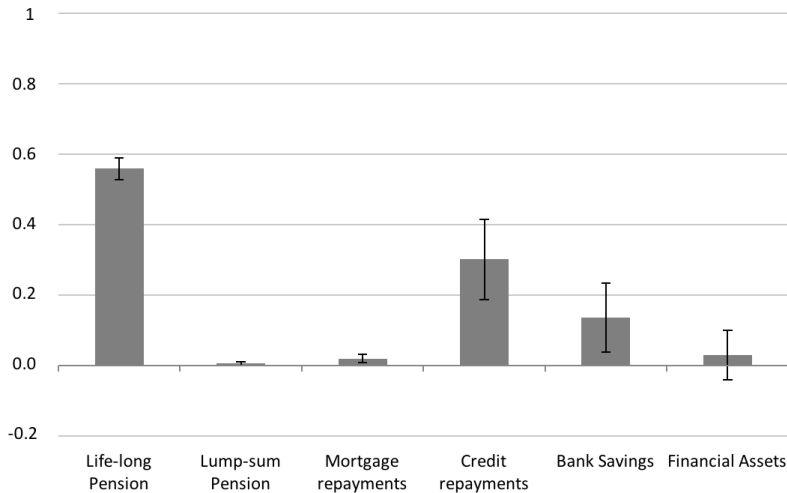
Bankgæld (netto), reformeffekt

Note: Bankgæld (netto) = bankgæld - indestående i banker

Substitution per 1 DKK reduktion i ratepensionsbidrag

DKK

Oversigt

Litteratur

Mit bidrag

Resultater

Konklusion

Konklusion

- ▶ Ny empirisk evidens om skatteregler og opsparingsadfærd
- ▶ Naturligt eksperiment til at undgå endogenitetsproblemer
- ▶ Dekomponering af fortrængningseffekter

Hovedbudskaber:

1. Bruttogælden falder, når skattefradrag på pension reduceres
2. Gælds-kanalen står for 1/3 af samlet fortrængningseffekt
3. Skattefradrag ineffektivt instrument hos højindkomstgrupper

Konklusion

- ▶ Ny empirisk evidens om skatteregler og opsparingsadfærd
- ▶ Naturligt eksperiment til at undgå endogenitetsproblemer
- ▶ Dekomponering af fortrængningseffekter

Hovedbudskaber:

1. Bruttogælden falder, når skattefradrag på pension reduceres
2. Gælds-kanalen står for 1/3 af samlet fortrængningseffekt
3. Skattefradrag ineffektivt instrument hos højindkomstgrupper